

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz borsóva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy óra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy óra	1.40

Sirnak az anyák . . .

— Miniszteri biztost a piacokra! —

Hála Istennek, hogy Szabadkán még nem jutottunk egészen ideig! De már nem vagyunk messze ettől nálunk sem.

Egyik magyar város lakói panaszkodnak, hogy a piaci rend teremtésére teljesen képtelenek a hatóságok és tehetetleneknek bizonyultak arra, hogy a legkisebb befolyást is tudják érvényesíteni a piacra.

Mivel pedig egész városok közönségét koplaltatni nem lehet, azért kéri a kormányt, hogy a helyi piac szabályozására azonnal küldjön le abhoz értő, komoly miniszteri biztosokat, akik ott rendet teremtenének. A zsebvagás, rablás, börtnyuzás már enyhe kifejezések akkor, amikor egy liter tejért 2 koronát kérnek. És ez igaz! Az anyák sirva térnek haza a piacról, mert rengeteg pénzt költenek el és nem tudnak egy jó ebédet előállítani, nem tudnak gyermekeiknek jó tejet adni.

Hallatlan az az eset, melyről Ujvidékről értesítenek bennünket. Ott a rendőrség egyetlenegy napon megvizsgálta száz tejárusnak a tejét. A tejpróbánál megállapították, hogy csak két tejárus adott el hamisítatlan tejet, a többi mind, tehát száz közül 98 meghamisította a tejet. De amily páratlan rekord a hamisítási arány, épp oly egyedülálló az országban a tejmeghamisításának a mérve.

A városi vegyész vegyvizsgálat alapján megállapította, hogy az ujvidéki tejet 35—170 százalék vízzel keverik. Vagyis a legkevésbé hamisított tejnél 10 liter tejhez 3 és fél liter, tán ivásra nem is alkalmas kutvizet kevertek. Még igen nagy azoknak a tejhamisítóknak a száma, akik 10 liter tejhez 10—15—17 liter vizet kevertek.

Az elítélt hamisítók bün-

tetéséből mintegy 18,000 korona birság folyt be. De hát vigasztalás ez arra az anyára nézve, aki hónapokon, talán éveken át ilyen moslék-tejjel táplálta gyermekeit?

A rendőrök száma kicsi.

Nem győzik az ellenőrzést. Itt nem pár száz koronára és egy hónapra kell megbüntetni az ilyen mérgezöket, hanem pellengérré állítani, falragaszokon hirdetni a nevüket. De Szabadkán is!

A német császár látogatása.

Berlin, jul. 5. A német császár és császárné Károly király és Zita látogatására Bécsbe indultak.

A zárórarendelelet.

A hivatalos lap mai száma közli az új zárórarendelkezéseket. E szerint a színházak, mulatóhelyek és hangversenytermek 11-kor zárnak. A kávéházakról a rendeletben nincs szó. Ezeknek a zárórája marad 12 óra.

Mi a béke egyetlen alapja?

— Anglia csalta bele Franciaországot a háboruba. —

Berlin, jul. 5. Az angol sajtó minduntalan föl-szinre vetette a francia-német béke revíziójának kérdését és nem csupán a francia sovinizmust tartotta életben, hanem az angol közvéleménynek is ígéretet tett, hogy az elzászi jogi kérdés megoldásában támogatni fogja Franciaországot. Londonban azonban nagyon jól tudták, hogy ilyen jogi kérdés egyáltalán nincs, sőt, hogy az elzász-lotharingiai birtokállománynak bárminő megváltoztatása csupán a fegyveres erő igénybevevésével történhetik.

Amióta az a kijelentés megtörtént, hogy a béke megteremtésének egyetlen reális alapja az elzász-lotharingiai kérdés megoldása, azóta a béke régi alapja és vele együtt a béke is veszedelembé jutott.

Ettől az állapottól nem jelentett nagy lépést angol csapatoknak a német határon való felvonultatása. Ahogy belecsalta Anglia Franciaországot az elzász-lotharingiai kérdéssel a háboruba, úgy tartja most távol ugyanezzel a kérdéssel a békétől.

Uj párt alakul.

Budapest, jul. 5. Zichy János gróf egy új nagy országos párt alakítására szánta magát. Gieswein prelátus rendelkezésére bocsátotta a keresztény szociálista pártot és Zichy bizik a munkapárti híveiben is, ugyszintén a parlament keresztény világnézetű progresszív elemeinek csatlakozására is számít.

A stockholmi tanácskozások.

Stockholm, jul. 5. A német kisebbségi szociálista párt és az orosz kiküldöttek 4 és egy negyed órás tanácskozást tartottak. A magyar és osztrák kiküldöttekkel a tanácskozást csütörtökön kezdik.

A törökök Galiciában.

Konstantinápoly, jul. 5. A hivatalos jelentés közli, hogy Galiciában török csapatok 202 foglyot, 1 bombavetőt, 1 üteget, 3 gépfegyvert zsákmányoltak. Az oroszoknak igen súlyos veszteségeik voltak. Csupán egy szuronyharcban 500 orosz esett el.

A háboru vége.

Stockholm, jul. 5. A legutóbbi japán parlamenti ülésen a japán külügyminiszter kijelentette, hogy Kínának a háboruban való részvétele lehetetlen, mert ettől Kínát a belső bomlás veszélye tartja vissza. A háboru végét megállapítani még lehetetlen, mert a helyzet kialakulások erre a legkedvezőtlenebbek.

Zborov és a csehek.

Bécs, jul. 5. Wolff és Hummer német radikális képviselők a honvédelmi miniszterhez interpellációt jegyeztek be, amelyben felvilágosítást kérnek afelől, hogy a zborowi offenziva alkalmával hol volt a 19. gyaloghadosztály.

Az elvadult franciák barbárságai.

Hogyan pusztítják a burgonyát? Berlin, jul. 5. Egészen rövid idő atatt, május elejéig Németország minden részéből nagyszámu gonosz-tétről érkeztek jelentések, amelyek kétségtelenül összefüggésben vannak pusztításra biztató francia parancsesal és egy sokoldalú messzire elágazó szerv létezését bizonyítják.

A francia hadifoglyoknál talált csomagokból és levelekből kitűnt, hogy a romboló szervezet igen nagy találékonysággal dolgozik. Így például a burgonya megromlásához szükséges szert csokoládéba csomagolva küldötték el a hadifoglyoknak, cigarettában és szivarban találtak üvegesövet, amelyben bacillusok voltak és fölfeledeztek olyan könyveket is, amelyekben pontosan le volt írva, hogy milyen módon lehet előidézni a burgonyavészt.

Sietnek elvinni a szabadkai búzát.

— Huszárok szállítják a vonathoz. —

Égészen helyes, hogy gyorsan akarnak gondoskodni az új gabona gondozásáról. Bizony nagy dolog is ez. Gondosabb ápolás kell az újonnan csévelt gabonának, mint a csecsemő gyerekeknek. Adja Isten, hogy a Haditermény bizománysai is úgy gondolják az életet adó szemet, mint azt a gazda maga tenné! Egy szemnek sem szabad megdohosodnia!

Báró Kürthy Lajos rendeletet adott ki arról, hogy míg a már kiadott kormányrendeletben említett gabonaátvevő bizottságok meg alakulhatnak, a kiesélt gabonafeleslegeket a gazdák elárulhatják a Haditermény bizománysainak. A Haditermény r. t. most intézi az előkészületeket, hogy ezeknek az új kenyérmagvaknak soronkívüli cséplése és gyors beszállítása akadálytalanul megtörténjen.

Erre vonatkozó utasításait már most adta ki bizománysainak és

ez utasítások között figyelmet érdemel, hogy az üzletvezetőség, illetőleg az önkormányzat feladatát, aki köteles lesz gondoskodni arról, hogy a gabona feladásakor a szükséges üres kocsik rendelkezésre álljanak. Természetes, hogy ezekről a tisztviselőktől 3-4 nappal előbb kell kérni a vagonokat. Ilyen kirendelt tisztviselő lesz Budapesten, Szegeden, Debrecenben, Temesvároban és Szabadkán, mind az öt helyen az „Eisenbahn-Lini-Kommando"-nál. Érdekes, hogy a bizománysok részére kiadott emez utasítás szerint az összes lovassági és tüzérségi póttettek utasítását kaptak, hogy — amennyiben komoly akadály nincs — a rendelkezésre álló lovakat és kocsikat, sőt a kocsisokat is a kész gabonának vasúthoz leendő fuvarozása céljából rendelkezésre bocsássák.

A város sérelme egy tanárral szemben.

— Országos rekord az ügyek intézésében. —

(Saját tudósítónktól.) Egy halatlan esetről értesülünk, mely halálán nem is városunkban, de az országban ritkítja párját.

Még 1916. november havában terjesztette be a szabadkai főgimnázium igazgatója a városi tanáshoz az intézet egyik tanárának ügyét, melynek elintézése mind a mai napig nem nyert befejezést. Nemhogy a befejezésről referálhunk, de még az ügy intézésének első stádiumáról sincs alkalmunk beszámolni.

A szabadkai főgimnázium egyik tanárát az 1916-ik évi városi közgyűlés februári ranggal visszamenőleg rendes tanárrá léptette elő. — Ezt megkövetően a város elmulasztotta, hogy lépéseket tegyen az iránt, hogy az illető tanár fizetését — az állami rendes tanárok fizetésének kiegészítésével rendezze.

Tudvalevő, hogy Szabadka város, rendes tanárait nem fizeti úgy, mint ahogy az állami intézetek rendes tanárait javadalmazzák. De a közszéki gimnáziumi tanárok fizetését az állam kiegészíti, ha ez iránt a város felfolyamodik. A

felfolyamodást azonban a város elmulasztotta.

Nyolc városi közgyűlés folyt le azóta, hogy ezt az ügyet tárgyalnia kellett volna a törvényhatóságnak. Annak ellenére azonban, hogy sürgetés is történt az ügyben a mai napig sem tüzték ki a tárgysorozatra.

Ez a mellőzés pedig az illető tanárral szemben a legnagyobb anyagi károsítás, mert a halogatással a közszéki és állami rendes tanári fizetés közötti pótléktól elcsúsznak. Már így is nyolc havi pótlékkal károsult és minden további halasztás növeli a károsodást.

Tudjuk, hogy legnagyobb idegenkedéssel kezelik városunkban a pénzügyi dolgokat. — Látnak a díjnyelvi és tisztviselői fizetésének megjavítását is mily kényszerrel és a városból. De most érthetően a tartózkodás, amikor tulajdonképpen a városra a pótlék kiutalásának kérése semmi anyagi terhet nem ró. Csúpan felfolyamodás szükséges, hogy ennek megtörténte után a miniszterium legkésőbb 5 hét alatt — és nem nyolc hó alatt — meghozza a döntést és kiutalja a különbözetet.

A falusi vendéglős hajnali kalandja.

— A szivarvéggyűjtő bevasárlásai. —

(Saját tudósítónktól.) Hollósi Mihály örhegyaljai születésű, bácsalmási vendéglős a napokban Szabadkára jött 4000 korona készpénzzel, hogy itt bevasároljon. Este érkezett Szabadkára, mikor már az üzletek zárva voltak.

Az estjét azzal kezdte eltölteni, hogy betért az egyik kávéházba, ahol inni kezdett. A szesz mámora hamarosan fejébe szállt és még a lágyan csengő hajnali szellő sem jőzönitotta ki. Amint az utcán haladt, a Park kávéházzal szemben az aszfalton eszméletlenül terült el. Itt mély álomba merült és mindaddig háborítatlanul aludt, míg Schleiger Kriszán János a reggeli szivarvéggyűjtés közben rá nem akadt.

Schleiger, rovtomultu egyén, akit

már nyolcszor itéltek el lopásért. A vizsgálóbírósa előtt töredelmes vallomást tett. Elmondta, hogy szivarvéggyűjtés közben akadt rá arra az előtte ismeretlen egyénre, akinek pénztárcáját, óráját és aranyláncát ellopta. Kriszán tovább így beszélt: A kizsebelt áldozatot közelebről leírni nem tudom, mert még akkor sötét volt. A tárcából kikundikáló bankjegyesomót kivettem és a tárcát átvizsgálás nélkül néhány Mamuzsich polgármester ur házának kertjébe dobtam; a pénzt pedig ingem mögé dugtam.

A busás éjjeli kaland gyümölcsei Kriszán számára a hajnali órákban kezdtek érlelődni. Reggel 5-kor betért a Rudics-utcai Andrasics-féle pálinkás-butikba, ahol áldozatát kezdett, majd minden-

kinek fizetett. A pénz 60 koronát tett ki. Ezután elindult bevasárolni. Pául ékszerésznél kezdte. Itt 3 gyűrűt 88 K-ért, Kramer Antalnál egy öltözet ruhát 130 K-ért, Thurzó cipésznél egy pár cipőt 120 K-ért, Duci bácsinál egy kalapot 28 K-ért, Vukovics Gerónél fehérneműt 64 K-ért vásárolt. Cigaretáira 8 koronát adott ki.

A bevasárlás után elment az Erzsébet-szállodába és ott meg-

ebédelt. Kriszshábernek, a szállodalajtájonosnak azonban gyanus volt Kriszán és értesítette erről a rendőrséget, mely Kriszánt el is fogta és átadta az ügyészségnek, ahol e fenti, beismert bűneiért vizsgálati fogságba helyezték.

Hollósi pénzből 1687 korona 80 fillér került meg az értéktárgyakon kívül. A pénztárcát, melyben Kriszán szerint még valószínűen maradt pénz, hasztalan keresték.

Csók helyett istráng.

— Féltekenységből megfojtotta a feleségét. —

Halász György bajai lakos a minap bejelentette a rendőrségen, hogy a menyé, Halász Jánosné az istálló padlásán öngyilkosságot követett el.

A férjet, Halász Jánost, aki a haretérről nemrég érkezett haza, súlyos gyanuok alapján letartóztatták. Eleinte tagadott, de most beismerte, hogy bosszúból, illetve féltekenységből ölte meg a feleségét. Halász Jánosnak az anyja és a nővére a haretérré azt írták, hogy a felesége viszonyt folytatott az öreg Halással.

Halász János elmondotta, hogy

az eset napján az istálló padlásán dolgozott, amikor utána jött a felesége és kérte, hogy ne hagadjék rá. De ő pedig az asszonyt lekergette a padlásról. Ez többször megismétlődött, egyszerre az asszony oda jött hozzá, rimázkodott, hogy csókolja meg. Ekkor a férj felkapott egy istrángot, azt az asszony nyaka köré tekerte és azzal megfojtotta.

Amikor az asszony már meghalt, odavonszolta a gerendához és felakasztotta, hogy azt higgyék, öngyilkosság történt.

Adjunk magyar keresztnéveket a gyerekeknek!

— Tíz millió névmagyarosításra van szükség. —

Lengyel Zoltán most megjelent *Magyar Névkönyve* az első kimerítő gyakorlati kézikönyv a magyar név ügyében. A szerző összegyűjtötte, igen jó magyar érzeléssel és erős kritikával megroszálta, osztályozta és betűrendbe foglalta a magyar családnevek teljes anyagát.

A magyar keresztnéveknek első olyan jegyzékét is adja, amelyben egy a férfi, valamint a nő igazán fajmagyar nevek és ma használatban levő, de nem nemzetiségű vonatkozású keresztnévek ugyanezek osztályozva egybe vannak foglalva.

A szerző könyvében kiadja a névügyre vonatkozó mindennemű fennálló törvényes és rendeleti szabályokat, valamint az *anyakönyvezésre és névváltoztatásokra* érvényes jogszabályokat és utasításokat.

A névmagyarosítás ügye eddig rendszertelen alapon folyt és sok vitára adott alkalmat. A szerző kimutatja, hogy közel 10 millió *névváltoztatásra* van szükség, hogy az ország lakosságának az a része, amely magát magyarnak vallja, vagy magyarrá akar lenni, mind jó magyar nevet kapjon. Eddig kb. összesen csak 66.000 *névmagyarosítás* történt. Együttal ennek a nagy kérdésnek igazán magyar alapon való új szabályozására és a társadalmi és állami tényezők részére a jövőben teljesítő munka szempontjából igen praktikus és nagyarányú eredményt ígérő javaslatokat tesz.

A névmagyarosítás terén eddig elkövetett hibák kiküszöbölésére is a munka irányadóul szolgálhat. Jellemző ugyanis, hogy a könyvben közölt üzenetadófélezer családnévből a névmagyarosítás mai gyakorlata alig 300 nevet használ, a többi a közönség nem ismeri és így évek sora óta a hivatalos lap mindig az azonos nevek számát szaporítja. A szerző nagy szolgálatot tesz a magyarság ügyének akkor, midőn a legősibb történelmi időkbeli származó nevek-

től kezdve a ma létező nevekig ezen a területen a nemzetnek 1000 éves egész termelését egybefoglalva becsátja a közönség kezébe, hogy mindenki egyéniségének, műveltségének, családi viszonyainak és céljainak megfelelő szinmagyar nevet választhasson és hogy gyermekeinek is hibátlan, szintiszta magyar keresztnéveket adhasson.

Különös érdeklődést fog birtani egy tudományos világban mint a közönség széles rétegeiben a könyvben közölt régi és új szinmagyar keresztnévek jegyzéke, amely e téren egészen házagpótló, mert eddig soha semmiféle ilyen jegyzék kiadva nem volt.

A szerző úgy a könyv elején közölt cikkében, mint különösen a végzőnők nevezett összefoglaló fejezetében a legnagyobb agitációs erővel fordul a magyar közönséghez és a tudományos világhoz is ennek az eddig rendszertelentül kezelt nagy és fontos kérdésnek országos rendezése végett, amely különösen most a háboru utáni korszakban az ország demokratikus kialakulása és a magyarság hatalmas megerősödése szempontjából lett aktuálissá és nyert különös fontosságot.

A munka a magyar érványgának jó magyar érzeléssel való kimerítő feldolgozásával a magyarság ügyének e téren igazán nagy szolgálót tett és alapját rakta le annak, hogy ezeken a nyomokon a kormány vezetése által az egész társadalom összeműködésével ez a nagy, régóta vajudó és fájó kérdés az egész országra kiterjedően megoldható legyen. A jó magyar nevek közül legközelebb ismertetünk néhányat.

— Uj hadnagyok. Népfölkeiő hadnagyokká nevezték ki: *Regényi* Kálmán 6 os honvéd népf. tisztjelöltet, 1916. nov. 1-i ranggal és *Zátonyi* Dezső dr. 23-as népf. tisztjelöltet, 1917. febr. 1-i ranggal.

Kirándulások a vidékre.

Jó, finom kandiszukrot szállítottak Villányról Pécsre László Mór ottani kereskedőtől, Viasz Béla pécsi ügynöksége részére. A 160 láda kandiszukor 40 méter-mázsájából 20 ládat már látatlanban megvásárolt egy pécsi kávéház, hogy fagylatot készíthessen a vendégei számára. A kandiszukor maximális ára ugyan alig tesz ki 3 korona néhány fillért, Viaszék 8 korona 50 fillérért adták a protekciós cukor kilóját.

A bajai lókorházban egy eszterdönél tovább beteg katonákat ápoltak, de ezeket most kilakoltatták azzal, hogy ezután már igazán csak lovakat fognak ott ápolni.

Pekingben császári rendeleteket tettek közzé, amelyek alkotmányos formában jelentik be a császárság visszaállítását. Az egyik dekrétum Csang Hun tábornok vezetésével nagy tanácsot alakít, a mely az állam ügyeit intézni fogja, továbbá Hu-Szi-Huan vezetésével szenátust, amelynek neve az „erények udvara” lesz.

Szombathelyen egy asszony tévedésből 2 kiló puskaport tett a tűzre, mert szénporának gondolta. A lőpor felrobbant, az asszony ruhája meggyulladt, de nem ijedt meg, hanem egy vízeshordóba ugrott. A puskaport gyerekei hozták haza a tűzerek gyakorlatozó helyéről, ahol a bokrok alatt találták.

Az alispáni rendelet értelmében a halasi hadifogoly-munkások munkakedvének fokozása céljából az eddig megállapított díjazásnál nagyobb fizetendő. A hadifogoly június 10-től visszamenőleg, a heti 1 korona dehánypénz helyett 2 koronát kap.

Az *Archimedes* szabadkőműves páholyba tömörült „radikális világnézeti polgárok” tízezer koronát küldtek a magyarországi szociáldemokrata párt titkárságának a béke ügyének előmozdítására Stockholmba küldött megbízottak költségeinek részben való fedezésére. — A Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy Szövetségének nagy mesterei biztosok útján megvizsgáltatja az ügyet és bizottságot küld ki a köteles fegyelem megbontásának ezt az esetét behatóan tanulmányozni.

Most ünnepelte Jane Morris Kanadában nyolcvanhetedik születésnapját. Ez az őszhajú matróna arról nevezetes, hogy ötszázötvennyolc leszármazottja van. Neki magának van öt fia és tíz leánya. Gyermekai mind ének és egészségesek. Legidősebb fiának és tíz legidősebb leányának pedig tizenöt gyermeke van. A második fiának tizenegy, a harmadiknak tizenhárom, a második leányának tizenhat gyermeke van: több gyermeknél is ilyen az arányszám. Százhuszonnyolc unokája, háromszázharminckettő dédunokája él Jane Morris asszonynak. E tekintélyes családnak így összesen ötszázötvennyolc tagja van. Most pedig, mikor ünnepelték az ezüsthajú nagymamát, még tánca is kerelkedett legfiatalabb dédunokájával.

NAPI HIREK.

A pénzek humora.

Öntudatlan és kegyetlen guny rejlik néha az arany és ezüst pénzekben, kigunyolása annak, akit a pénzekben látható arckép ábrázol. De némi maliciával összeköttetésbe hozhatók és a felírások magával a pénzzel is. Így pl. egy ezüstpalléron II. Károly, mindkét Szicília királya arcképe körül ez áll: „Unus non sufficit” (egy nem elegendő), ami azt jelenti, hogy ennek a királynak egy jogar nem elég. De hány szegény ördög foroghatta kezében az ily tallért és sóhajta gondolhatta magában: Egy valóban nem elég! Bourbon Lajos pénzen ez áll: „Videant pauperes et laetentur” (Nézzék meg a szegények és örüljenek); a pusztá nézésben azonban nagyon kevés embernek telhetett kedve. Egy pápai pénzen, amely XIII. Gergely cimereit tüntette fel, ez olvasható: „Et super hanc petram”, az ismert krisztusi mennás első része: Ezen a sziklán építetem föl egyházamat. A máltai lovagrend régi tallérján ez a jelölés állt: „In hoc signo militamus”, (Ebben a jelben viseljük a háborút) ami természetesen a pénzen levő máltai keresztre és nem a tallérra vonatkozik. Kétféle más felírások is: „Tibi soli gloria” (A tied egyedül a dicsőség); — egy 1475-beli velencei egyírón a megváltó körül: „Veni lumen cordium” (Oh jer, szívek öröme!) Rezzonico bíborosnak egy 1774-ben vert pénzén: „Causae nostrae lae titiae” (a mi örömlünk oka) — XI. Kelemen pápa pénzén a Madonna-kéz körül „Nostra in hac felicitas” (Ebben van a mi gyönyörűségünk).

— A Péter Pál napi gyűjtés Szabadkán. Hetezer koronánál jóval többet eredményezett a Vöröskereszt céljaira a szabadkai gyűjtés. Ez az eredmény is mutatja, hogy Szabadkán még vannak, ha nem is sokan, akik lelkesednek az ilyen szent ügyekért. *Sántha György dr.* a Vöröskereszt megbízottja a szabadkai „Betegnyugvó”-nál, aki maga is sikeres munkásságot fejtett ki a szép eredmény elérésénél, a helybeli sajtó képviselőinek, de különösen a „gyűjtésben résztvevő szeretetreméltó, kedves hölgyeknek” és nagylelkű adakozóknak a magasztos cél érdekében kifejtett hazafias, lelkes buzgóságukért az egyesület városi választmányának nevében hálás köszönetét fejezi ki. Külön dicséretet érdemel *Szalay Mátyas r.-főkapitány*, aki lelkesen toborozta össze a palicsai gyűjtésre a palicsai hölgyeket. A gyűjtők névsorát holnap közöljük.

— A cséplőgépek felmentése. Néhány nap óta folyik a cséplőgépek szabadságolása Ugy a kezelők, mint a tulajdonosok 6 hónapra lesznek elbocsátva a katonaságtól.

— A palicsai első tombolaest. Tegnap kezdték meg Palicsan a heti tombolaesteket és mindjárt az első est megmutatta, hogy a szabadkaiak szívesen tartózkodnak kint este Palicsan, ha jár még villamos. (Itt megjegyezzük, hogy mostantól fogva este 10 órakor indul az utolsó villamos Palicsáról Szabadkára.) Igen sokan jöttek össze és lázas izgalommal leste a

társaság az egymásután kihuzott számokat s vitték el sorban a valóban értékes nyeresémtárgyakat, melyeknek gondos kiválasztása a fürdőigazgatóság izlését dicséri, mert már nagyobb fürdőhelyen is láttunk őska tombolatárgyakat. A tombolat, egy nagyon eszes dísztükröt, Lichtneckert Józsefné nyerte meg, zajos óváció mellett (Csak azok nem lelkesedtek, akik semmit sem nyertek. Ezek a jövő hétre tették félre reményüket.)

— A Libereco választmányi ülése. A szabadkai esperantisták csoportja holnap — pénteken — este 7 órakor tartja meg július havi választmányi ülését. A tárgyszorozaton 19 pont szerepel. Az ülést Rákóczi-utca 20. szám alatt tartják meg az egyesület titkári hivatalának helyiségében. A kurzust jövő hét hétfőjén nyitják meg.

— Kitüntetések. A 3. osztályú katonai érdemkeresztet kapta a hadidíszítómennnyel és a kardokat jeszenicei *Jankovich Miklós* 4. honvéd huszárezredbeli ezredes; a Signum Laudist a kardokkal újlág *Molnárffy Béla* 4. huszárezredbeli százados, továbbá *Iskrie János* 86-os tart. főhadnagy; a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján *Kallós Adolf* 86-os tart. főhadnagy; a lelkészi érdemkereszt 2. osztályát a tehervörös szalagon a kardokkal *Temunović Károly* tart. tábori lelkész.

— A bácsi tüzkárosultak felsegélyezése. Az elmúlt hó közepe táján Bács községet nagy tűz emésztette. A község legnagyobb része leégett és a lakosok kára is nagy összeget képviselt. A bácsi tüzkárosultak a szentfűlöpi polgároknak jutottak először eszükbe, akik 1253 koronát adtak össze a bácsiai javára.

— A trafikmizériák megszüntetése. Szabadkán is sokat beszéltek már a dohányjegyekről, melyeket leginkább azok a szenvedélyes dohányosok óhajtanak, akik „trafik-körökben nélkülöznek mindenféle szeszektől”. A dohányjegy sorsa azonban most végképpen eldőntött, mert a pénzügyminiszter keresztülvételten tartja a jegyrendszert. Sopron vármegye ugyanis főterjesztéssel fordult a pénzügyminiszterhez, engedje meg a dohányjegyek életbeléptetését, ami által a dohány igazságos szétosztását tennék lehetővé. A fölterjesztésre a miniszter válaszában megjegyzi, hogy a jegyrendszert falun még meg lehet valósítani, de városban csak tömegtelen munkával terhelhető meg az amugy is túlságosan igénybevett hivatalokat.

— Péter-Pál-napi adakozások. A csantavéri iparosifjak Péter-Pál napján bált tartottak a csantavéri elesett ifjak háborus emlékoszlópa javára. A hazafias cél érdekében igen szép bevételt értek el. 572 korona gyűlt egybe, melyből a kiadásokon felüli összeget az eddig befolyt pénzhez csatolják az említett célra. Felülfizettek a következők: Botka József jegyző 10 K, Varga Mihály gőzmalomtulajd. 50, Takács Gáspár plébános 20, Keceli Mészáros Gáborné 10, Kozma Imre 10, dr. Békeffy Károly ügyvéd 10, dr. Gottlieb Ede orvos 10, Berényi Márton 10, Ellerd János állomásfőnök 10 Varga András 8, Vigh Ferenc 8, Januskó

István 8, Pásztor Mátyas 8, ifj. Dér Péter 8, Szabó Juliska 4, Basch Andor 4, Basch Imre 2, Magossy Dezső 3, Tóth B. Ferenc 1, Kovács M. őrmester, 1, Bukos János 2, Horváth Erzsike 1, Kozma J. 1, Matuska Szilveszter 3, Magossy Sándor 1, Gáspár Jenő 2, Heiuska Ilonka 10, Kovács Erzsike 6, Horváth J. 2, Pality J. 1, Havas Jenő 5, Kvanduk János 5, Baranyi M. 2, Erdősi Lajos 2, Dér Antal 4, Márkus Ferenc 2, Goglyák Pál 4, Figura Sándor 2, Löwy Ignác 10, Heidecker J. 5, Szmolenszki G. 2. Földi Juliska és Mariska 6 K. — Péter-Pál napján *Szentfűlöpon* is nagy gyűjtést rendeztek a Vöröskereszt javára. Ezen a napon összesen 1654 koronát adtak össze a szentfűlöpiek.

— Délmagyarország esperantistáinak gyűlése. Azokban a nagy átalakulásokban, melyek a béke beköszöntésekor bekövetkeznek, nem jelentéktelen epizódoként fog szerepelni az esperantisták mozgalmá, mely most az egész világon mintegy újráfledőben van. Nálunk is, Magyarországon, felelevenül a lelohadt lelkesedés és újra tudjuk értékelni azt a kulturális értéket, melyet az esperantizmus képvisel. Mind nagyobb és nagyobb számmal állunk a zászló alá, mert naponta szaporodik azok száma, kik megismerik az utóéletetetlen eszmét, mely az idealizmus aranyos sugárözönét küldi felénk. — Növekszik a számunk, gyarapodik, hogy bennünk forrjon egybe a világ, melynek meg kell értenie egymást. Meg kell érteni azt a szent célt, melyet az esperantizmus tűzött ki maga elé. Ezt a célt akarja megismertetni, a nép lelkéhez közelebb hozni az a gyűlés, melyet a szegedi és szabadkai esperantisták augusztus közepére terveznek Szegedre.

— Hősi halott. Nagy Sándor 19 éves népfelkelő az 52-ik gyalogezredben ma reggel 6 órakor a gimnáziumban elhelyezett tartalékkorházban meghalt. Temetése holnap délután lesz a Bezerédy-féle hullaházból.

Meghaltak:

Vida Erzsébet VI-ik kör 606. szám alatt;
Milunović Lukács 57 éves korában a buckai szőlőkbeli lakásán;
Sztancsics Lázár 9 éves korában V-ik kör 301. szám alatt.

Főszerkesztő: *Pinterits Károly*
igazgató, Budapest.
Főmunkatársa: *Dr. Fontányi József*
ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetséges könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Lipka Piszkop
Dáridó

a New-yorki Maxim mulatóban 4 felvonásban. A mulatós éjszakák kis tükröképe e nagyszerű amerikai film hol vidáman pezsgő és tánc mellett iolyik a csókos-élet kivilagos kivríradtíg. Bemutatóra kerül szerda, csütörtök és pénteken fél 6 és fél 9 órakor.

